

Jeden dąb - jedna Ofiara

Autor: www.polona.pl

Mazowieckie Dęby Pamięci rosną przy szkołach, parafiach, cmentarzach, muzeach, w jednostkach wojskowych i parkach. Upamiętniają lokalnych bohaterów katyńskich, bo tu się urodzili, wykonywali swoje cywilne zawody: nauczyciela, lekarza, prawnika, rolnika, tu byli działaczami społecznymi czy też pełnili służbę jako funkcjonariusze służb mundurowych II Rzeczypospolitej Polskiej.

Nazwa zbrodni katyńskiej ma znaczenie szerokie, dotyczy bowiem wszystkich rozstrzelanych wiosną 1940 r. jeńców wojennych przetrzymywanych w obozach specjalnych NKWD w Kozielsku, Starobielsku i Ostaszkowie oraz osób aresztowanych i przetrzymywanych w więzieniach na zajętych przez ZSRS ziemiach wschodnich II Rzeczypospolitej, tzn. Białorusi Zachodniej i Ukrainy Zachodniej.

Tajna notatka

Liczbę obywateli polskich zamordowanych na podstawie tzw. decyzji katyńskiej z 5 marca 1940 r. podał przewodniczący Komitetu Bezpieczeństwa Państwowego (KGB) ZSRS Aleksandr Szelepin w sporządzonej 3 marca 1959 r. ściśle tajnej notatce przeznaczonej dla I sekretarza KC KPZR Nikity Chruszczowa. Według zawartych w niej danych rozstrzelano 14 552 jeńców wojennych oraz 7305 osób przetrzymywanych w więzieniach tzw. Białorusi Zachodniej i Ukrainy Zachodniej. Łącznie 21 857 Ofiar.

Prawda przetrwała

Zbrodni katyńskiej od początku towarzyszyły wszechobecne kłamstwo i milczenie – kłamstwo o jej sprawcach i milczenie o Ofiarach. Jednakże pamięć o swych bliskich zachowały rodziny i niestrudzenie, często w osamotnieniu, przez wiele lat o tę pamięć i prawdę walczyły. Nie ma już wśród nas katyńskich wdów, odchodzą katyńskie dzieci. Dzisiaj to my, jako społeczeństwo, mamy moralny obowiązek przechowywać pamięć o Ofiarach Zbrodni Katyńskiej, dokumentować i

upowszechniać prawdę o niej, a jeszcze nierozpoznanym, bezimiennym bohaterom przywracać przynależne im nazwiska i biografie. Dzień Pamięci Ofiar Zbrodni Katyńskiej, ustanowiony w 2007 r., jest wyrazem hołdu oddanego Ofiarom mordu dokonanego przez NKWD. Obchodzony jest 13 kwietnia – w rocznicę opublikowania przez Niemców informacji o odkryciu w Związku Sowieckim masowych grobów oficerów Wojska Polskiego.

– Katyń – bolesne miejsce dla nas Polaków, związane z pamięcią o zamordowanych naszych rodakach przez oprawców stalinowskich. My, Mazowszanie, czcimy pamięć poprzez sadzenie Dębów Pamięci, na których umieszczamy tablice z nazwiskami ofiar. Staramy się upowszechniać wiedzę o tych ofiarach w społeczności lokalnej, a szczególnie wśród młodego pokolenia Polaków. Dęby Pamięci to łańcuch dla kolejnych pokoleń – mówi **Jadwiga Zakrzewska (klub radnych KO)**, przewodnicząca Komisji Kultury i Dziedzictwa Narodowego. – Prawda o tej zbrodni poraża do dziś. Nie możemy dopuścić, aby pamięć ta zaginęła wśród Polaków. Poprzez Dęby Pamięci chcemy złożyć hołd ofiarom i wyrazić szacunek dla tych wszystkich ludzi, którzy wiedzę o tym strasznym wydarzeniu przekazywali i przekazują następnym pokoleniom. Wyciągamy wnioski z historii.

Pamięć żyje!

Idea uhonorowania Ofiar Zbrodni Katyńskiej poprzez sadzenie imiennych Dębów Pamięci zrodziła się w 2007 r. Formę uniwersalnego programu edukacyjnego nadał jej o. Józef Joniec SP (1959–2010) – założyciel i prezes Stowarzyszenia Parafiada im. św. Józefa Kalasancjusza, instytucji odpowiedzialnej za jego prowadzenie i rozwijanie. Taką też rolę ma do spełnienia program edukacyjny „Katyń ... Ocalić od zapomnienia”, zainaugurowany rok później. Jego celem nadrzędnym jest upamiętnienie pomordowanych przez NKWD wiosną 1940 r. i spoczywających na cmentarzach: w Katyniu, Charkowie, Miednoje, Bykowni, tych pogrzebanych w Kuropatach na obrzeżach Mińska na Białorusi oraz innych nierozpoznanych dziś jeszcze miejscach. I chociaż lista katyńska nie jest jeszcze zamknięta, to niezmiennie obowiązuje zasada: jeden dąb – jedno nazwisko Ofiary Zbrodni Katyńskiej. Na ogół drzewa nasadzone są pojedynczo, ale też tworzą całe aleje. Ich usytuowanie razem z informacją o upamiętnianym bohaterze i upamiętniającej go instytucji umieszczana jest na mapie Dębów Pamięci, dostępnej na stronie programu: www.katyn-pamietam.pl

W tym roku samorząd Mazowsza uruchomił program wsparcia Mazowsze dla miejsc pamięci, którego celem jest zachowanie, a także tworzenie nowych miejsc, będących świadectwem wydarzeń, o szczególnym znaczeniu dla kształtowania się tożsamości narodowej Polaków.

UWAGA

Informacje opublikowane przed 1 stycznia 2021 r. dostępne są na stronie archiwum.mazovia.pl